УДК 81’373.612.2

Т.В. Тимошенко, викладач
Кіровоградський національний університет

Метафори в іноземній мові

В цій статті розглядається питання вживання метафори як одного з видів порівняння. Стаття показує, як працюють метафори та дає приклади метафор, з якими ми живемо поруч .
метафори, порівняння, ідіоми, літературне значення, ключова ідея, зв'язок

Метафори є звичайним явищем як в англійській, так і в інших мовах. Люди часто думають про метафору, як про типову рису поезії та літератури. Але фактично, багато простих, звичайних, знайомих слів та фраз мають метафоричне значення, хоч ми зазвичай не усвідомлюємо це, коли вживаємо їх.

Що ж таке метафора?

Подивіться на ці три речення:

- She **flew** past me on her bicycle;

- Turning was the **father** of the modern computer;

- He gave me a **cold** look.

В усіх цих реченнях виділене слово не вживається в його базовому чи літературному значенні, воно вживається в метафоричному значенні.

Отже, метафора це є вид порівняння, тобто, коли ми вживаємо слово чи фразу метафорично, ми вживаємо значення, яке розвинулося з літературного і має деякі ті ж самі риси.

Наприклад, якщо ми кажемо, що хтось “flies past on a bicycle or in a car”(пролетів на велосипеді чи на автомобілі) ми не маємо на увазі, що він дійсно летів у повітрі, але швидкість його руху нагадує нам літак чи птаха. Це звичайний шлях розвитку значень слів і коли слово має декілька різних значень, деякі із цих значень метафоричні.

Як працюють метафори?

Кожне метафоричне слово чи фраза має ключову ідею. Це є зв’язок чи схожість між літературним та метафоричним значеннями. Іноді, та ж ключова ідея виражається в декількох різних словах та фразах.

Наприклад, коли ми говоримо про спілкування між людьми , ми часто вживаємо слова, чиї літературні значення нагадують нам **journey** - подорожі, чи **movement** – рух:

– Lets **go back** to what you were saying earlier;

– We eventually **arrived** at a conclusion;

– The conversation **drifted** aimlessly.

Ключова ідея в цьому випадку така, що проведення спілкування схоже на подорож з одного місця на інше і багато слів, які ми вживаємо, щоб описати розмову, виражають цю ідею. Як тільки ми зрозуміли цю ключову метафоричну ідею, легше зрозуміти або згадати слова і фрази, які використовуються для розмови про спілкування. Ось чому метафора така важлива.

Метафора дуже поширена. Іноді майже неможливо говорити на особливі теми англійською, не вживаючи слова, які є метафоричними. Наприклад, багато найбільш поширених слів, які відносяться до аргументів та незгоди, є метафоричними. В цьому

випадку ключова ідея в тому, що коли двоє людей мають доказ – аргумент, це схоже на те, як дві країни воюють одна проти іншої у війні. Тому, коли ми говоримо про аргументи, багато слів, які ми вживаємо, зв'язані з військовою тематикою:

-The President **defended** his decision to abandon the talks;

-She **shot down** all my ideals.

Зазвичай ми навіть не усвідомлюємо, що ми розмовляємо метафорично, але основна метафорична ідея вплинула на шлях, яким англійська мова виражає певний зміст.

Поряд з метафорами ми вживаємо ідіоми та порівняння.

Ідіоми часто містять метафоричну ідею: наприклад, такі вирази **spill the beans** та **give someone a hand** є метафоричними.

Порівняння дуже схожі на метафори. Відмінність полягає в тому, що вони включають слова, такі як **like** чи **as**, які дають зрозуміти, що порівнюються дві речі чи особи. Наприклад, **he is a pig** – є метафорою, та **he behaves like a pig** - є порівняння.

Де ж можна знайти інформацію та прочитати про метафору? Одна з найголовніших книг з цього питання є книга "**Metaphors We Live By**" by George Lakoff and Mark Jonson published in 1980 by Chicago University Press.Багато інших людей написали про метафору, але книга Лакофа та Джонсона представила ідеї, які вплинули на метафоричний список в "Mackmillan dictionary", який ми досліджуємо.

Метафоричні списки можуть бути знайдені в основній словниковій статті, яка відноситься до теми кожної метафори. Таким чином, список метафор, який перераховує метафори про спілкування є стаття до **conversation** , а не до **journey**, яка є тут ключовою ідеєю.

Списки метафор показують основні слова та фрази, які виражають ключову ідею.

Іноді тема має дві різні групи метафор, кожна показує різну ключову ідею. Наприклад, список метафор в **relationship** показує, що ми думаємо про взаємозв'язки двома різними метафоричними способами:

1)як фізичний зв'язок :

– I was very **attached** to him;

– She was **split up with** her boyfriend.

2) Як погода чи температура:

– They greeted us **warmly**;

– It was a very **stormy** relationship.

Зв'язок між головним словом та словами в прикладах одразу може не бути очевидним. Однак, якщо ми подивимося в словникове пояснення слова, ми знайдемо і літературне, і метафоричне значення. Це допомагає нам зрозуміти зв'язок.

Різниця між **quantities** та **amounts** подібна до **movements up and down**. Люди думають про велику кількість, займаючи високі посади та про малу кількість, займаючи низькі посадою:

- Temperatures are very **high** here in summer;
- Profits were **up** on the previous year's figures;
- There has been a sharp **rise** in the number of unemployed;
- Prices **soared** after the strike;
- The news gave a **boast** to the economy;
- The population **peaked** at 5.5 million;
- The rate of inflation is very **low**;
- Output was **down**;
- Profits **fell** last year;

- The temperature **dropped** sharply.;
- The economy is **in freefall**;
- Car imports **plummeted** in value;
- We discussed the **level** of unemployment;
- The average mark **hovers** around 54%.

Велика кількість – це щось подібне до **large amounts of water or rain** та мала кількість схоже на **small amounts of water**.

– There was a **storm** of protest when the decision was announced;
– The speech was met with **torrents** of abuse;
– They were **showered** with praise;
– Stones **rained down** on them;
– The offer keep **pouring/flooding** in;
– The switchboard was **deluged** with calls;
– There was only a **trickle** of interests;
– Work has **dried up**;
– It sounds like a lot of money, but it's really just a **drop in the ocean**.

Слід задуматись, чи змогли б ми виразити збільшення чи зменшення кількості (quantities or amounts), не вживаючи їх метафоричне значення.

Деякі метафоричні ідеї, які впливають на англійські слова, також знайдені в інших мовах. Одні з'являються тільки в європейських мовах, але інші з'являються дуже загально. Наприклад, ключова ідея **up** вживається в більшості мов, що відноситься до:

- large quantities;
- being successful;
- positive qualities.

Основні метафоричні значення простих слів можуть мати прямий переклад на свою власну мову. Наприклад:

а) English: You've hurt her feelings;
б) French: Tu l'as blessee;
в) Spanish: Has herido sus sentimientos;
г) German: Du has ihre Gefühle verletzt.

Однак, ідіоми та фрази - порівняння набагато менше схожі, щоб мати прямий переклад з однієї мови на іншу, хоч можуть бути вирази власною мовою, які містять схожі ідеї. Наприклад:

а) English: to put the cart before the horse;
б) French: mettre la charrue avant les boeufs (to put the plough before the ox);
в) Spanish: empezar la casa por el tezado (to start building the house from the roof);
г) German: das pferd beim Schwanz aufzäumen (to put the bridle on the horse's tail).

Отже, метафори зв'язані з групами слів і фраз, які всі об'єднуються спільною ключовою ідеєю. Однак, існує багато інших метафор та метафоричних вживань в англійській мові, які не належать до певних груп. Багато з них показані в словнику індивідуально окремими словами. Є й нові метафори, які люди утворюють, коли хочуть описати ситуацію більш ефективно і багато таких слів ніколи не з'являються в словниках.

Список літератури

1. Macmillan English dictionary for advanced learners, Metafor by Dr. Rosamund Moon, University of Birmingam, UK p. LA 8 – 9 .

Эта статья рассматривает вопрос употребления метафор как одного из способов сравнения, показывает как они работают и приводит примеры метафор, с которыми мы живем рядом .

The article deals with using metaphor as a type of comparison. It shows how do metaphors work and metaphors we live by.

УДК 37.032

Т.В. Тимошенко, викл.
Кіровоградський національний технічний університет

Розвиток та саморозвиток особистості

Розглядається проблема розвитку та саморозвитку особистості, визначення особистісної програми задоволення професійних потреб у саморозвитку студента .
розвиток, саморозвиток, самоактуалізація, самореалізація, стимулювання, генералізація, творча діяльність, професійні потреби

Самоактуалізація особистості – головна задача педагогічної підтримки під час навчального процесу . Поняття самоактуалізації з'являється у психології завдяки роботам Абрахама Маслоу(1908-1970). Це поняття він трактував з різних позицій , але найбільш значущим для гуманістичної педагогіки є таке формулювання :
"самоактуалізація – це прагнення людини до самоздійснення,а саме, її прагнення стати тим, ким вона може бути" . Самоактуалізовану людину Маслоу уявляв не як звичайну людину, до якої щось додали, а як звичайну людину, у якої нічого не відібрали . А . Маслоу у своїй концепції самоактуалізації пропонує таке трактування особистотості : людина від природи добра і здатна до самовдосконалення, люди – обізнані та розумні творіння, сама сутність людини постійно підштовхує останню у напрямку особистісного зростання, творчості і самодостатності. Тенденція до самоактуалізації складає сутність, ядро особливості, це є прагнення людини постійно втілювати, реалізовувати себе, свої здібності, свою сутність . Але реалізувати, втілити себе людина може лише через діяльність, людина самореалізується в діяльності, і змістом потреби в її діяльності є потреба в самоактуалізації .

Умовами самореалізації особистості студента в сучасній вищій школі повинні стати **задоволення її потреб на всіх рівнях .** При цьому слід мати на увазі, що форми та обсяг потреб кожного студента різні. Тому важливою є здатність педагога визначити індивідуальні форми та обсяг потреб кожного студента .

Щоб подолати **першій ступінь** на шляху до самореалізації**,** педагогу необхідно знати, чи задоволені фізіологічні потреби студента, а саме цим займаються куратори груп, визначаючи, о котрій годині студенти лягають спати, та коли вони прокидаються, чи встигають вони поснідати, де і в яких умовах вони проживають, контролюють, чи є змога у всіх студентів навчатися, відпочивати, співвідносити складність матеріалу із можливостями студентів .

Коли ці вищезгадані фізіологічні потреби задоволені, на перший план висуваються потреби у безпеці, як **другий ступінь** на шляху самореалізації . Тому